

2. Долинська М.С. Фермерські господарства України. — Харків: Страйд, 2005. — 264 с.
3. Жупман В.П., Шульга М.В. Фермерське господарство: правові засади створення, функціонування та припинення. — Харків: Одиссей, 2004. — 464 с.
4. Оніщенко Н.М. Деякі проблеми правового регулювання створення та діяльності фермерських господарств // Держава і право: зб.наук.праць. — Вип. 23. — Київ, 2004. — 496 с.
5. Погрібний О.О. Аграрне право України. — Київ: Юрінком Інтер, 2004. — 340 с.
6. Титова Н.І. Фермерство в Україні: основні правові засади. Питання та відповіді. — Львів, 1998. — 184 с.

Ключові слова: фермерське господарство, правове положення фермерського господарства, Закон України «Про фермерське господарство», економічна ефективність, концентрація виробництва.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Годованюк А. Й.

**Греков Іван Сергійович,
Ташкінова Анна Сергіївна**

студенти 4-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ АГРОХОЛДИНГУ ЯК ОСОБЛИВОЇ ФОРМИ ІНВЕСТИВАННЯ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Сучасний стан сільського господарства України сприяв розвитку різноманітних організаційно-правових форм для ведення господарської діяльності. Безліч факторів соціального та економічного характеру зумовили поширення аграрних холдингових компаній або агрохолдингів.

Науковці зазначають, що «створення агрохолдингів є моделлю подальшого розвитку агропромислового комплексу України, що дозволить вивести його на новий рівень стабільного, високоефективного та конкурентоспроможного функціонування і вирішити пріоритетні завдання: продовольчу проблему, збільшити експортний потенціал вітчизняного аграрного сектора тощо» [4, с. 97].

Правовою основою функціонування агрохолдингів в Україні є Господарський кодекс України (далі — ГК України) і Закон України «Про холдингові компанії в Україні». Відповідно до цих нормативно-правових актів холдинг — це об'єднання холдингової (материнської) компанії в формі публічного акціонерного товариства, що має у власності пакет акцій (часток, паїв) інших підприємств, при цьому пакет акцій забезпечує вирішальний вплив на такі підприємства, і безпосередньо корпоративних (дочірніх) підприємств [1, 2].

Однак, спеціальних норм, присвячених функціонуванню агрохолдингів, законодавство України не містить.

Серед науковців існує думка, що агрохолдинги слід розглядати як особливу форму інвестування в сільське господарство.

Прихильники даної позиції стверджують, що виробнича діяльність агрохолдингів засвідчує, що основним шляхом їх створення є інвестування капіталу вітчизняного чи іноземного походження.

Спочатку інвестування здійснюється в переробну промисловість: хлібопекарську, цукрову, м'ясо-молочну промисловості тощо. Наступним етапом капіталовкладень найчастіше стає збут продукції через розбудову логістики і власної торговельної мережі. На третій стадії створюється власне сільськогосподарське виробництво через оренду земель і закупівлю необхідних ресурсів: сучасної техніки, добрив тощо [3].

Агрохолдинги поступово охоплюють нові сфери сільськогосподарської діяльності. Саме агрохолдинги (порівняно з іншими формами сільськогосподарських підприємств) мають найбільше можливостей для залучення інвестицій.

Так, наприклад, усі публічні розміщення та залучення капіталу в кризовий час відбувалися виключно в аграрному секторі, а аграрні компанії отримали близько 300 млн. доларів США.

Невеликі сільськогосподарські підприємства не мають таких можливостей, оскільки умовою інвестування є проходження компанією аудиту: проведення оцінки бізнесу тощо. Проте визначальним фактором є масштаб бізнесу та площа землі для обробки (від 40 до 100 тис. га).

Проте залучення іноземного інвестування, зокрема й агрохолдингами, має й певні негативні наслідки (припинення існування малих аграрних підприємств у певній місцевості; припинення фінансування розвитку інфраструктури села і т.д.).

За таких обставин до законодавства України, шляхом прийняття окремого нормативно-правового акту, слід включити низку спеціальних правових приписів щодо функціонування агрохолдингів. По-перше, слід законодавчо обмежити площі земельних ділянок, що можуть перебувати в оренді агрохолдингів та їх учасників або обмежити їх діяльність певним адміністративним районом. Розміри площ мають бути такими, що не дозволяли б агрохолдингу стати монополістом в певному сегменті аграрного ринку.

По-друге, слід установити зобов'язання агрохолдингів сплачувати частину податків до місцевих бюджетів за місцезнаходженням використовуваних агрохолдингами земельних ділянок. Розмір таких платежів може визначатися, виходячи з площі, що використовуються для виробництва продукції.

По-третє, слід зобов'язати агрохолдинги надавати робочі місця для певної кількості мешканців сіл за місцезнаходженням виробництва. Кількість таких працівників може визначатися залежно від площі

земельної ділянки, що використовується відповідним агрохолдингом. У разі невиконання такого обов'язку агрохолдинг має сплатити відповідні кошти до місцевого бюджету.

Для розбудови соціальної інфраструктури села за участю агрохолдингів можна застосовувати організаційно-правовий механізм державно-приватного партнерства, який закріплений законодавством України.

Така співпраця між державою та агрохолдингами стане не тільки кроком до врегулювання правового становища цієї форми господарювання, але й створить сприятливий інвестиційний клімат в Україні, надасть змогу забезпечити робочими місцями мешканців сільської місцевості, сприятиме розвитку сільських територій та забезпечить стабільний розвиток агросфери.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Закон України “Про холдингові компанії в Україні”: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>.
3. Уркевич В. Ю. Правові проблеми функціонування агрохолдингів в Україні [Електронний ресурс] / В. Ю. Уркевич – Режим доступу до ресурсу: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/Urkevych.pdf>.
4. Щетініна Т. О. Правове регулювання діяльності агрохолдингів в Україні: історіографічні аспекти / Т. О. Щетініна. // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – №1. – С. 96–99.

Ключові слова: аграрне право, агрохолдинг, інвестування, правове становище.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гавриш Н. С.

***Деркач Анна В'ячеславівна,
Богдан Люба Сергіївна***

студентки 4-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОХОЛДИНГІВ В УКРАЇНІ

Протягом останніх років широкого поширення набуває такий вид господарювання як холдинг. Важливими факторами, які спричинили створення холдингових компаній в Україні, стали процеси приватизації та акціонування великих державних підприємств і об'єднань. В Україні ще не має спеціального закону, який би регулював діяльність